

Kuka päättää tulevaisuudesta?

Havaintoja tulevaisuusvallasta ja demokratiasta

Sanna Rekola
sanna.rekola@sitra.fi
Sitra

Tulevaisuusvalta on valtaa vaikuttaa siihen, mitä tulevaisuudessa pidetään mahdollisena tai toivottavana.

Historiavalta melko helppo paikallistaa

Oppiaine koulussa

(Kouluaitta Oy 1936 /Helsingin kaupunginmuseo)

Juhlapäivät

(Saarinen, UA 1953 / Museovirasto)

Patsaat

(Häkkinen, H. 2022 / Museovirasto)

Museot

(Roschier, B. 1940 /Kansallismuseo)

Yhteiskunnallisten tahojen puheet

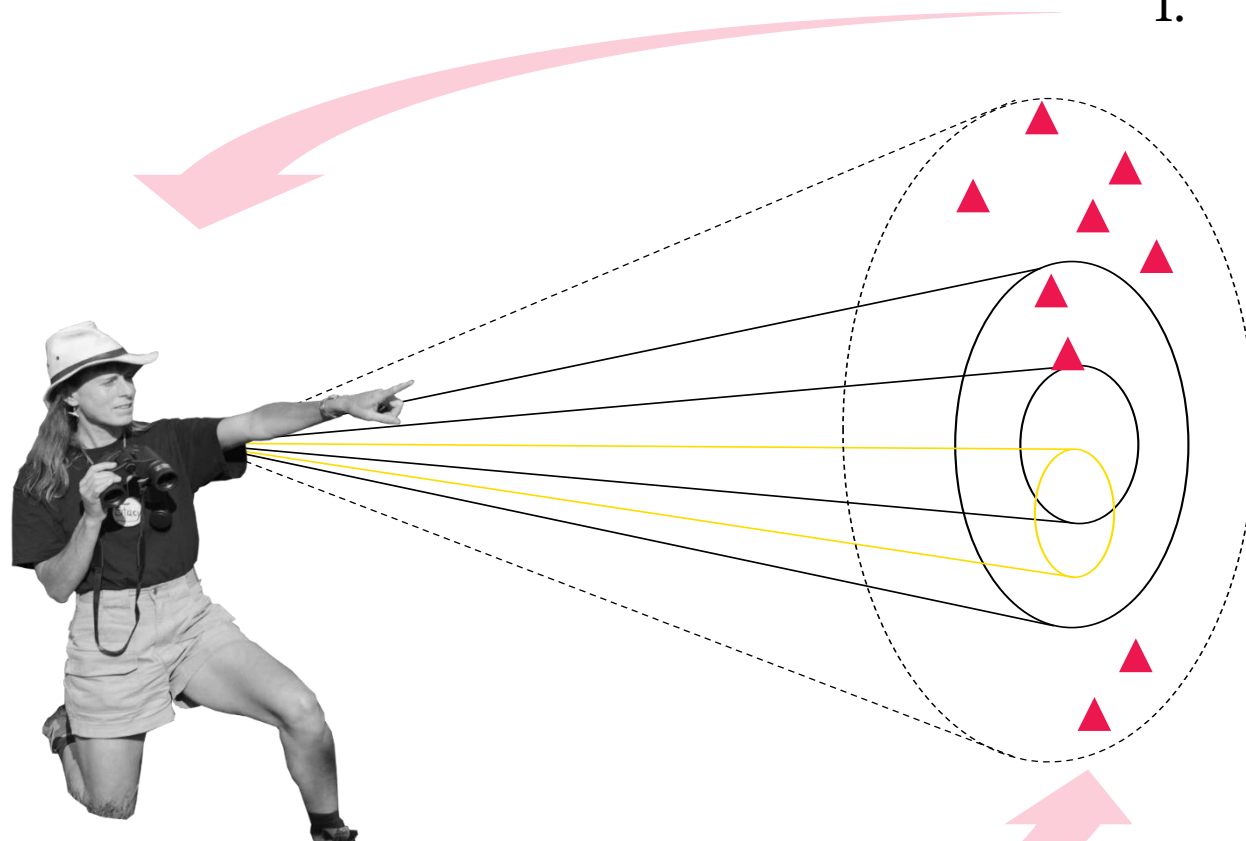
(MTV Uutiset 3.8.2023)

Juridisten toimijoiden päätökset

(Iltalehti 24.11.2023)

Tulevaisuuden muotoutuminen on kaksivaiheinen prosessi

1. Kuvat ja näkemykset tulevaisuudesta ohjaavat ja rajoittavat nykyhetkessä tehtäviä päätöksiä ja valintoja

2. Nykyhetkessä tehtävät päätökset puolestaan vaikuttavat tulevaisuuden suuntaan ja muotoutumiseen

Tulevaisuusvalta

Kenen ääni ei kuulu riittävästi tulevaisuudesta käytävässä keskustelussa?

Tutkijat
ja asiantuntijat

Lapset
ja nuoret

Kansalaiset,
jokainen

Vähemmistöt

Ikäihmiset

Pienituloiset

Lähde: Tulevaisuusbarometri 2023

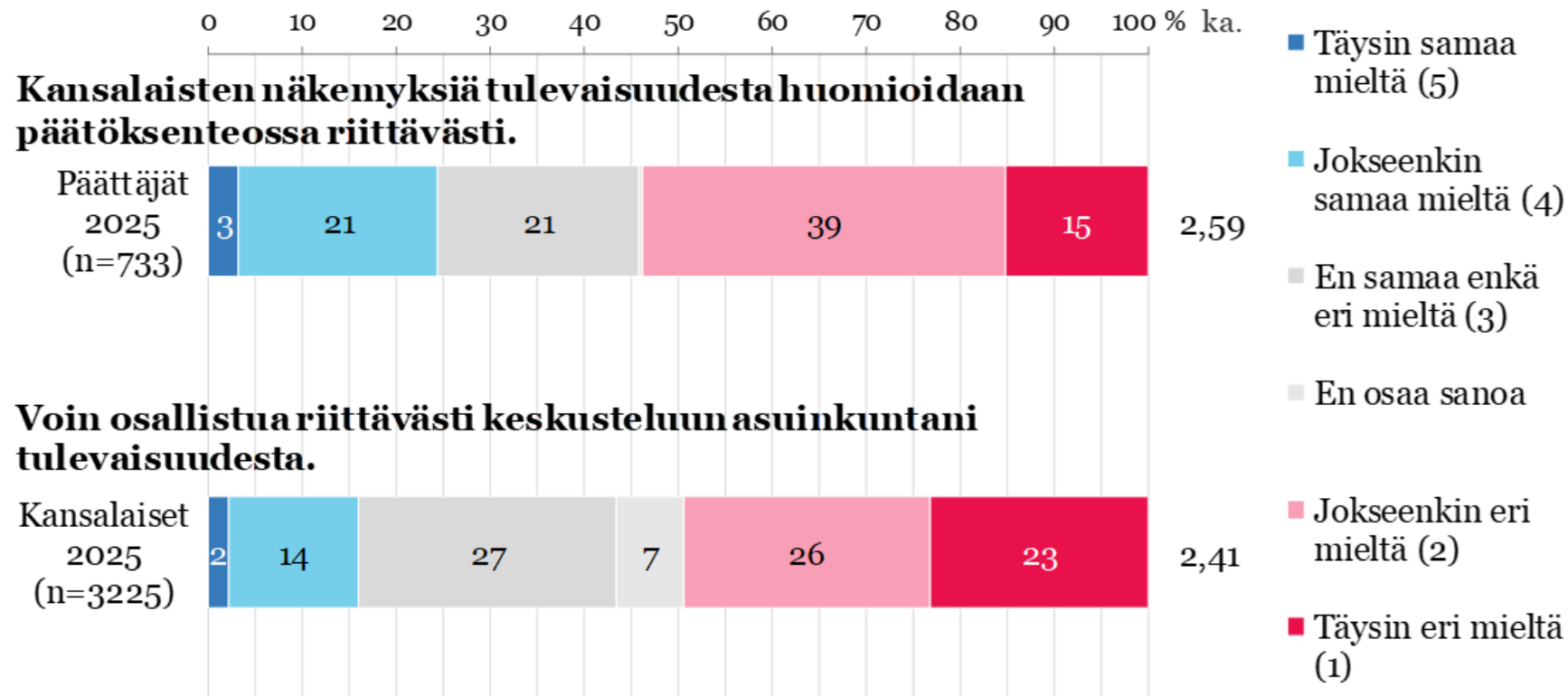

15%

suomalaisista kokee voivansa vaikuttaa kotikuntansa tulevaisuuteen.

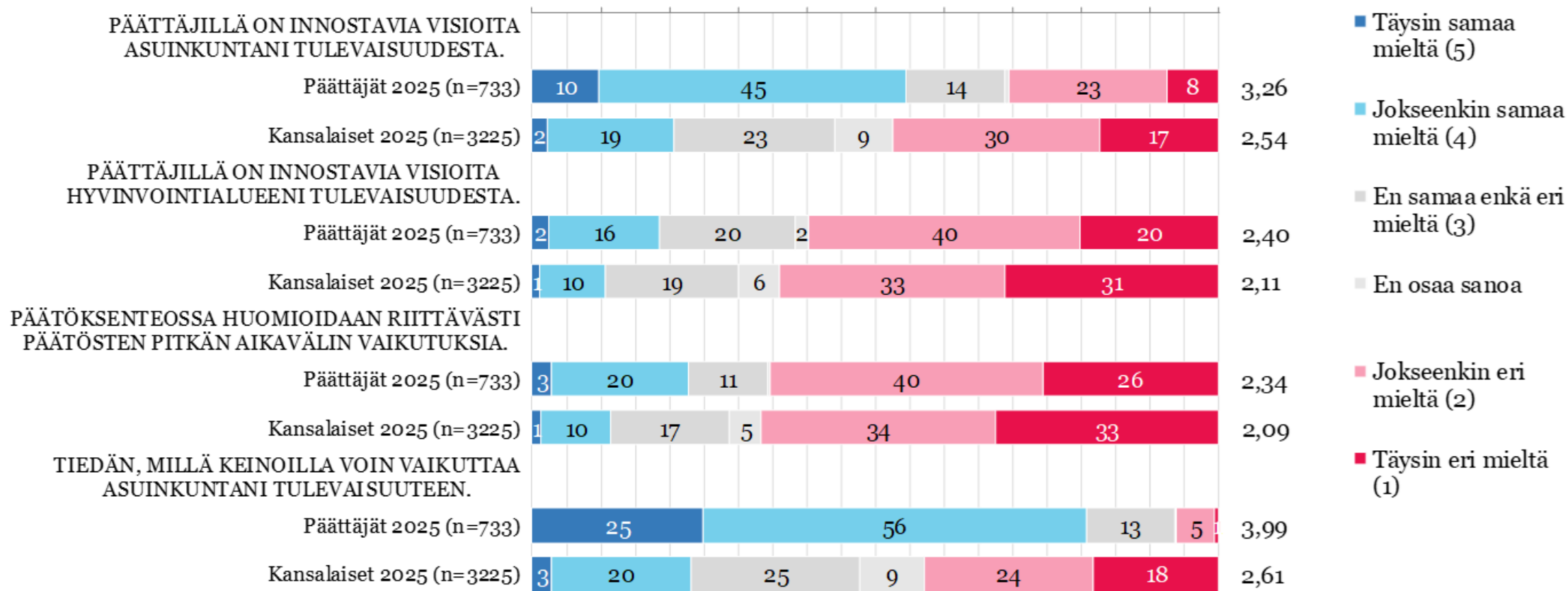
Kansalaisten näkemyksiä tulevaisuudesta ei huomioida riittävästi päätöksenteossa

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Innostavat visiot ovat vähissä niin kunnissa kuin hyvinvointialueilla

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi tulevaisuuden?

Verrattuna nykyhetkeen, onko
asuinkuntasi tulevaisuus mielestäsi...

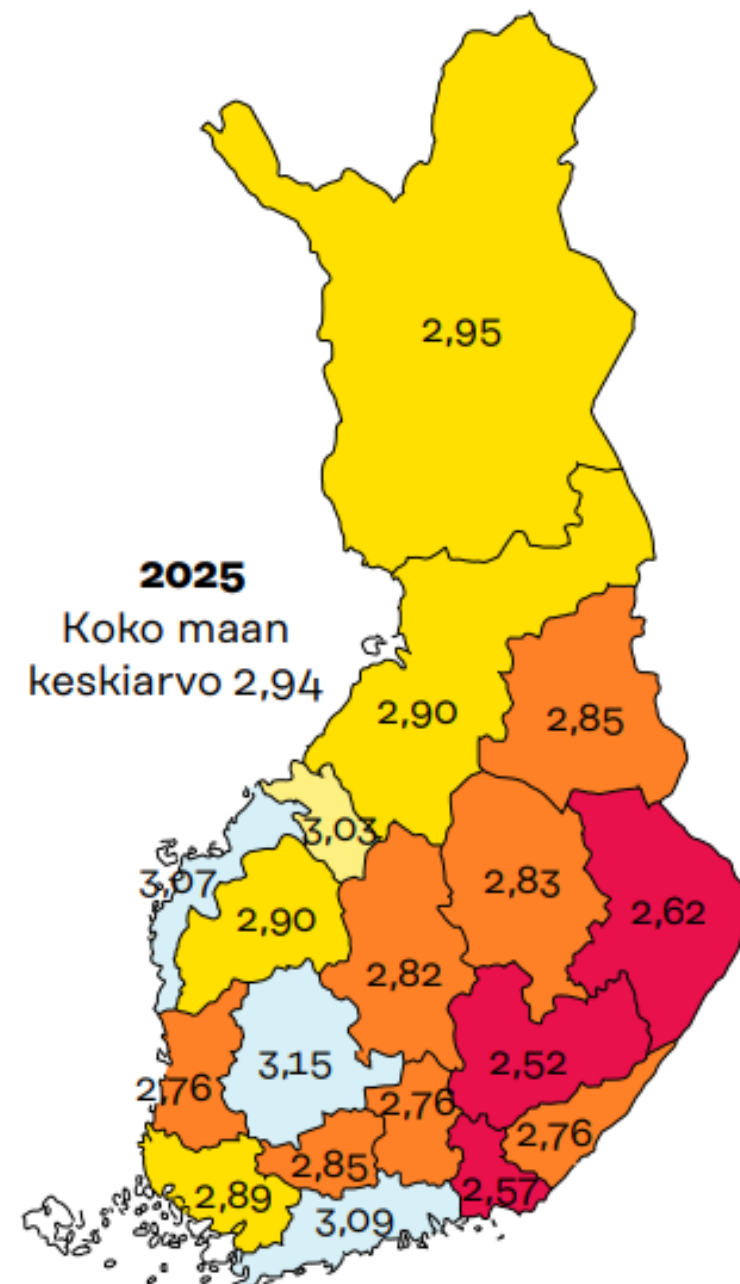
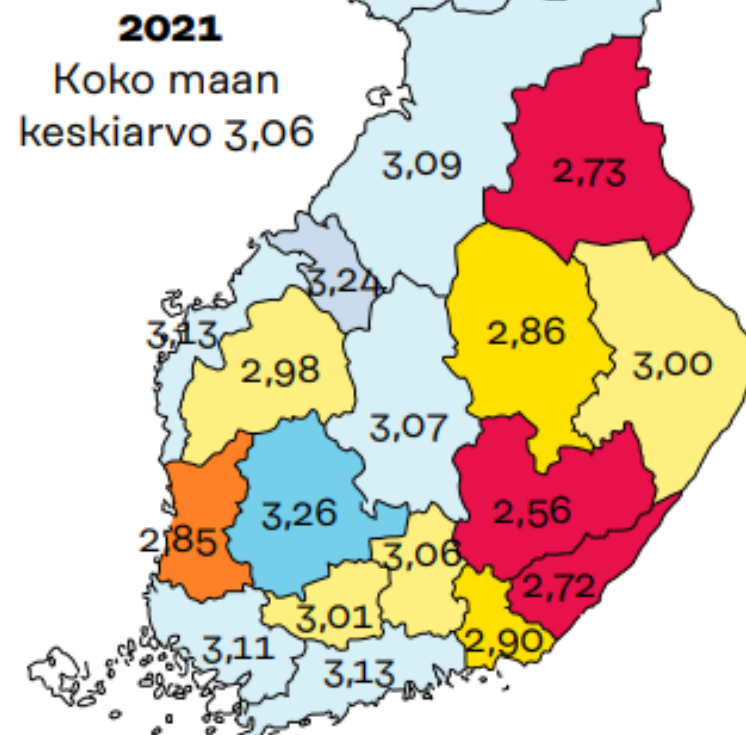
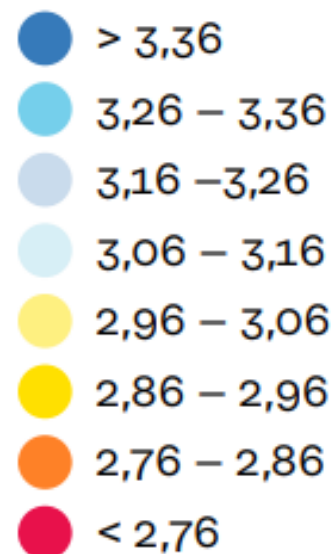
5 Paljon parempi

4 Parempi

3 Ei parempi eikä huonompi

2 Huonompi

1 Paljon huonompi

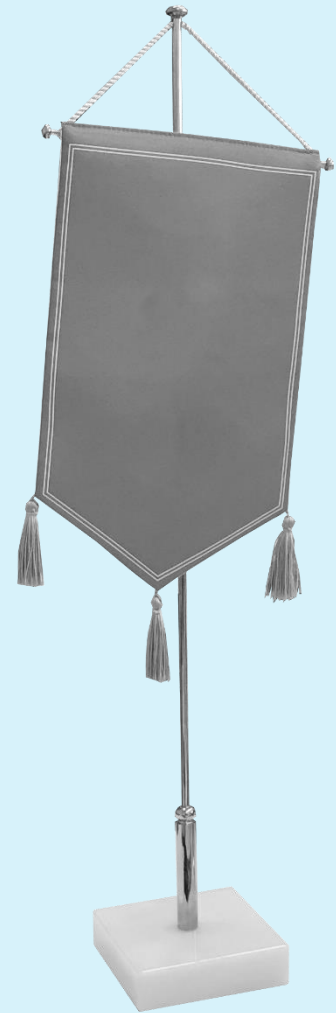
Tulevaisuusvallan laajeneminen edellyttää tulevaisuusajattelun taitoja...

- eli nykyhetken muutosten ja tulevaisuutta koskevien oletusten tunnistamista ja haastamista,
- sekä vaihtoehtoisten tulevaisuuksien kuvittelua ja niiden peilaamista nykyhetken valintoihin.
- Tulevaisuusajattelu on taito, jota voi harjoitella ja oppia.
- Tulevaisuusajattelun taidot madaltavat kynnystä osallistua tulevaisuuskeskusteluun ja kannustavat vaikuttamaan tulevaisuuteen.

... mutta samaan aikaan myös yhteiskunnan on muututtava

- Miten luomme osallistavampia käytäntöjä, malleja ja rakenteita tulevaisuuskeskusteluille ja ennakoinnille?
- Miten huomioimme moninaiset näkemykset tulevaisuudesta päätöksenteossa ja yhteisen tulevaisuuden suunnittelussa?
- Olemmeko tarvittaessa valmiita myös jakamaan omaa valtaamme ja haastamaan vanhoja ajattelumalleja ja näkemyksiä tulevaisuudesta?
- Miten luomme kulttuuria, jossa tulevaisuusnäkemysten esittäminen ja rohkea keskustelu tulevaisuuksista on mahdollista ja jopa toivottavaa?

**TEKOJA
TULEVAI-
SUUDELLE**